

MALLE PAJULA

toimetaja

Vanakesed kõrgkooli aktusel

Kui ma poolteist aastat tagasi Tartu Ülikooli lõpetasin, istus minu "lennuna" aktusel inimesi, keda olin koolis näinud üliharva. Mõni nägu oli mulle suisa tundmatu. Õigel ajal lõpetas sellest lennust vaid kaks inimest.

Mina oma paar aastat veninud õpingutega polnud veel sugugi kõige "eakamate vanakeste" kirjas.

Ilmselt kordub igal kevadel sama pilt paljudes kõrgkoolides. Enamasti on tudengite õpingud pikaks veninud töö tõttu.

Tööle ajab noori kaks põhjust – karjäärihimu või raha. Mõlemal juhul on raske töö kõrvalt ülikoolis käia.

Tööandjale pole tähtsad loengud puudumiseks mõjuv vabandus. Puudulikest konspektidest saavad aga omakorda alguse tegemata jäänud arvestused.

Raha pärast minnakse tööle kohe esimesel kursusel, sest muidu ei tule omadega kuidagi välja. Töökohaks on sel juhul enamasti vähetasuv masinakirjutaja või sekretäriamet, mis võimaldab vaevu üüriraha ära maksta.

Karjääriinimesed asuvad tööle pärast teist kursust. Siis on ülikoolist juba esmatähtsad alused kätte saadud.

Kuna noortest nüüdisaegsete teadmistega spetsialistidest on jätkuvalt puudus, saavad nad tasuvad ametikohad, mis pakuvad ka kiireid karjäärivõimalusi.

Edukad noored taipavad alles paari-kolmeaastase tööaja järel, et veelgi kõrgemale jõuaksid nad siis, kui taskus oleks ka diplom. Nii pöörduvad nad ülikooli tagasi.

Hea palga tõttu suudaksid nad oma pikaleveninud õpingud ise kinni maksta. Sageli teeb seda ka tööandja, kes tahab iga hinna eest noort endale hoida.

Normaalse õpiaja ületanud tudengite maksustamisel tuleks eristada laisad ja karjäärihimulised vaesest perest pärit tudengitest. Viimased ei suuda aastas bussisõitude, toidu ja üüri kõrvalt kokku hoida 10 000 – 20 000 krooni isegi siis, kui nad õppelaenu võtavad.

Maksustamisega koos peaks suurenema õppelaen, mis võimaldaks vaesemal järjel tudengitel õpingute ajal ära elada, ilma et nad peaksid õhtuti töötama. Rahanappuse pärast ei tohiks keegi kõrgkoolist kõrvale jääda.